

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/8/2012
Identifikačné číslo spisu:	3707201383
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3707201383.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Sociálnej poisťovne, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8, IČO : 30 807 484, vo veci pobočky sídliacej v Považskej Bystrici, Kukučínova č. 208/23, proti povinnej AUTŠPORT s.r.o., so sídlom v Dolnej Breznici č. 245, IČO : 36 313 483, pre vymoženie 728,17 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 3 Er 83/2007 a u súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára pod Ex 588/07, zastúpeného AKAK s.r.o., so sídlom v Bratislave, Slowackého č. 56, IČO : 47 236 230, za ktorú koná advokátka JUDr. Alexandra Kotrecová, PhD., o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica z 27. júna 2011 č.k. 3 Er 83/2007-14 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 29. novembra 2011 sp. zn. 6 CoE 291/2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica z 27. júna 2011 č.k. 3 Er 83/2007-14 vo výroku o trovách exekúcie a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 29. novembra 2011 sp. zn. 6 CoE 291/2011 z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 27. júna 2011 č.k. 3 Er 83/2007-14 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie. Takto rozhodol po zistení, že povinná (ako obchodná spoločnosť) v priebehu exekučného konania zanikla bez právneho nástupcu v dôsledku výmazu z obchodného registra, čím stratila právnu subjektivitu (teda spôsobilosť na práva a povinnosti i spôsobilosť byť účastníčkou exekučného konania), a preto v danej veci bol odôvodnený postup podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“); teda je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať a v takom prípade ju súd vyhlási za neprípustnú a exekučné konanie zastaví. Výrok o nepriznaní trov exekúcie súdnemu exekútorovi odôvodnil tým, že povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnej pre jej zánik bez právneho nástupcu, nešlo ani o prípad zastavenia exekúcie pre nemajetnosť povinnej podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku a nebola zistená ani procesná zodpovednosť oprávnenej za zastavenie exekúcie, ktorá by podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku odôvodňovala jej

povinnosť na náhradu trov exekúcie.

Krajský súd v Trenčíne, na odvolanie podané len súdnym exekútorom čo do výroku o trovách exekúcie, uznesením z 29. novembra 2011 sp. zn. 6 CoE 291/2011 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Cítiac sa viazaný právoplatným rozhodnutím súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení podľa § 57 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, bol toho názoru, že súd prvého stupňa o trovách exekúcie rozhodol správne, pretože nebol zistený taký zákonný dôvod, ktorý by umožňoval uložiť povinnosť oprávnenej nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie. Zhodne s prvostupňovým súdom mal za to, že v danom prípade aplikácia § 203 ods. 1 Exekučného poriadku pre rozhodovanie o trovách exekúcie neprichádza do úvahy, nakoľko z okolností prípadu (charakterizovaných zánikom povinnej bez právneho nástupcu v priebehu exekúcie) nemožno vyvodíť zavinenie oprávnenej na zastavení exekúcie. Do úvahy neprichádza ani aplikácia § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, keďže k zastaveniu exekúcie nedošlo z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie; exekúcia bola zastavená v dôsledku zániku povinnej bez právneho nástupníctva až 13. júla 2010 (s dostatočným časovým odstupom od podania návrhu na vykonanie exekúcie), ktorá tým stratila spôsobilosť byť účastníčkou konania. Konštatoval s odkazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 12/05) a tiež rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (Mihál proti Slovenskej republike z 28. júna 2011) a Súdneho dvora ES/EÚ, že môžu nastať situácie, kedy nebudú uspokojené všetky nároky súdneho exekútora, ktoré mu pri exekúcii vzniknú; akceptovateľné riziko vyplývajúce z výkonu tejto profesie môže eliminovať hroziace protiústavné dôsledky.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na základe podnetu súdneho exekútora napadol uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie a potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“) mimoriadnym dovolaním, v ktorom vyslovil názor, že tieto rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a v konaní došlo i k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.). Uviedol, že súdy nesprávne stanovili dôvod zastavenia exekučného konania; tento ani náležite nezisťovali. Zdôraznil, že zánik povinného sám osebe nie je dôvodom na zastavenie exekučného konania. V prípade, ak povinný zanikne bez právneho nástupcu a bez likvidácie, exekučné konanie sa zastaví z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku) a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku ako nesprávne vychádzali súdy nižších stupňov. Z uznesenia Okresného súdu Trenčín zo 4. mája 2010 č.k. 40 CbR 62/2006-73 vyplýva, že povinná bola zrušená bez likvidácie práve z dôvodu, že nemá žiadny obchodný majetok. Vzhľadom na tento dôvod zrušenia povinnej a jej vymazanie z obchodného registra súdy mali pri zastavení exekúcie postupovať podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a následne pri stanovení náhrady trov exekúcie aplikovať § 203 ods. 2 vetu prvú Exekučného poriadku a priznať súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie voči oprávnenej (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 14/2006). Pokiaľ súdy nezisťovali dôvod výmazu povinnej z obchodného registra, ich konanie je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Oprávnená sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadřila.

Súdny exekútor navrhol vyhovieť mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora opierajúc sa o obsah svojho podnetu, ktorým inicioval podanie mimoriadneho opravného prostriedku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu

za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada najvyšší súd v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) aj bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

1. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal otázkou, či konanie súdov v preskúmvanej právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Preskúmaním veci nezistil, že by konanie súdov bolo takouto vadou postihnuté, jej existenciou napokon nie je odôvodnený ani mimoriadny opravný prostriedok.

2. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide najmä vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom, alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. Dovolací súd dospel k záveru, že v konaní na súdoch oboch nižších stupňov nedošlo ani k vade uvedenej povahy.

3. Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Náklady podľa § 196 uhrádza povinný (§ 197 Exekučného poriadku).

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymożenie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

S dôvodom vytýkaným napadnutým rozhodnutiam generálnym prokurátorom treba súhlasiť, pretože súdy nižších stupňov sa náležite nezaoberali otázkou, z akého dôvodu došlo k výmazu povinnej z obchodného registra, ktorá skutočnosť má dopad nielen na dôvod zastavenia exekúcie v zmysle § 57 Exekučného poriadku, ale aj na rozhodnutie o trovách exekúcie. Ak totiž dôvod zastavenia exekúcie spočíva v dôvode uvedenom v § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, o trovách exekúcie treba

rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorom prípade musí uhradiť trovy exekúcie oprávnený (porovnaj tiež uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 12/2012, 3 M Cdo 4/2012, 3 M Cdo 13/2011, 3 M Cdo 10/2011, 3 M Cdo 15/2011, 4 M Cdo 14/2006, 4 M Cdo 17/2011, 5 M Cdo 15/2011, 5 M Cdo 17/2011, 5 M Cdo 21/2011, 6 M Cdo 7/2012).

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že v prípade, ak povinná bola zrušená bez likvidácie z dôvodu, že nemá obchodný majetok, prichádza do úvahy zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu existencie iného dôvodu, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať. Závery súdov nižších stupňov, ktorými ustálili dôvod zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, treba považovať za súčasný stav veci, keď sa neoboznámili s dôvodmi, pre ktoré došlo na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín zo 4. mája 2010 č.k. 40 CbR 62/2006-73 k zrušeniu povinnej bez likvidácie a následne k jej výmazu z obchodného registra, za neúplné a predčasné. Preto aj ich rozhodnutie o trovách exekúcie nemožno považovať za správne (porovnaj tiež R 49/2012).

K názoru odvolacieho súdu, ktorý sa cítil byť „viazaný právnym dôvodom“, pre ktorý bola exekúcia prvostupňovým súdom právoplatne zastavená, dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ dôjde k zastaveniu exekúcie (dôvod/y nerozhoduje/ú) musí exekučný súd rozhodnúť aj o náhrade trov exekúcie (viď § 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Podmienenosť výroku o náhrade trov konania existenciou výroku o zastavení exekúcie však neznamena, že súd rozhodujúci o náhrade trov konania je bezvýnimčne viazaný právnou kvalifikáciou použitého procesného dôvodu, pre ktorý bola exekúcia zastavená (vyhlásená za neprípustnú), v tom zmysle, aby bránila zohľadniť aj ďalšie (neuvedené dôvody), ak o nich nie je žiadna pochybnosť. Takýto výklad rešpektuje hodnotu spravodlivosti a je preto ústavne konformný. V zmysle ustanovení § 159 ods. 2 v spojení s 167 ods. 2 O.s.p. ide o viazanosť výrokom právoplatného rozhodnutia, nie jeho dôvodmi.

3. Keďže súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutia na právnych záveroch, ktoré za daného stavu nemožno považovať za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie a uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.